

สรุปสาระสำคัญของการแก้ไขกฎหมายเพื่อส่งเสริมการควบรวมกิจการ

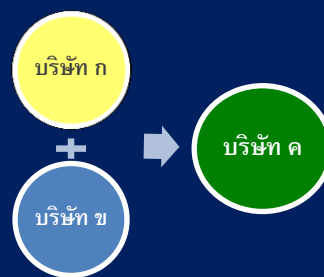
ความเป็นมาและเหตุผลประกอบการแก้ไขกฎหมาย

ภายใต้สภาวะการแข่งขันทางธุรกิจอันเป็นผลมาจากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนทำให้เกิดการแข่งขันหลากหลายรูปแบบอย่างรวดเร็วและรุนแรง การควบรวมกิจการจัดเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ภาคธุรกิจต่างๆ ทั่วโลกนำมาใช้เพื่อเป็นหนทางในการอยู่รอดและการเติบโตทางธุรกิจและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจและการพัฒนาตลาดทุนของประเทศ เกิดการจ้างงาน กระตุ้นเศรษฐกิจ และมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน จำเป็นต้องกำหนดให้มีกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับการควบรวมกิจการที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน

สำหรับสถิติของกระทรวงพาณิชย์ที่ผ่านมาพบว่าการควบรวมบริษัทมีจำนวนน้อย และตามรายงานการวิจัยที่เสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่อง กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ และกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องกับการควบรวมกิจการในประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปพบว่าบทบัญญัติในส่วนของการควบบริษัทตามกฎหมายปัจจุบันมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ยุ่งยาก และใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน อีกทั้งยังมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นกฎหมายซึ่งกระจายอยู่ตามกฎหมายหลายฉบับ ต่อมาคณะกรรมการขับเคลื่อนการควบรวมกิจการเพื่อพัฒนาธุรกิจและตลาดทุนได้มีข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาของบทบัญญัติตามกฎหมายในส่วนของการควบรวมกิจการ เมื่อประมวลข้อมูลจากรายงานการวิจัยดังกล่าว และข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ขับเคลื่อนการควบรวมกิจการเพื่อพัฒนาธุรกิจและตลาดทุนแล้ว สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. รูปแบบการควบบริษัทตามกฎหมายรองรับการควบบริษัทรูปแบบเดียว กล่าวคือ การควบบริษัทอันเป็นผลให้บริษัทที่ควบกันสิ้นสถานะความเป็นนิติบุคคลและเกิดบริษัทใหม่ที่รับโอนสิทธิและหน้าที่ของบริษัทเดิม ซึ่งขาดความยืดหยุ่นและยังอาจทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรมและอาจเป็นจำนวนเงินที่สูงกว่าประโยชน์ที่ภาคเอกชนคาดว่าจะได้รับ

2. กรณีที่กฎหมายรองรับให้บริษัทถือหุ้นของตนเองได้ยังมีข้อจำกัด ไม่ครอบคลุมถึงธุรกรรมการควบรวมกิจการ ซึ่งบางกรณีบริษัทอาจจำเป็นต้องถือหุ้นของตนเอง เช่น การควบรวมกิจการของบริษัทที่มีการถือหุ้นไขว้กันเป็นผลให้บริษัทได้หุ้นของตนเองได้

3. ระยะเวลาตามกฎหมายที่ให้เจ้าหน้าที่ของบริษัทส่งคำคัดค้านมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งอนุมัติการควบบริษัทกำหนดไว้ยาวนาน และไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่สามารถส่งคำคัดค้านมติดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ปรากฏในบัญชีของบริษัทก่อนที่มีมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติการควบบริษัท

4. แม้กฎหมายจะกำหนดให้บริษัทที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลังการควบได้ไปทั้งสิทธิและหน้าที่ของบริษัทเดิมที่ควบกัน แต่ในทางปฏิบัติบรรดาไปอนุญาติ

ในการประกอบธุรกิจหลายประเภทไม่สามารถโอนไปยังบริษัทโดยผลของกฎหมายได้

5. บทบัญญัติที่กำหนดให้บริษัทต้องรับซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นที่คัดค้านมติการควบบริษัทอาจถูกใช้เป็นช่องทางโดยผู้ถือหุ้นบางกลุ่มเพื่อประวิงไม่ให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกรรมการควบบริษัทได้

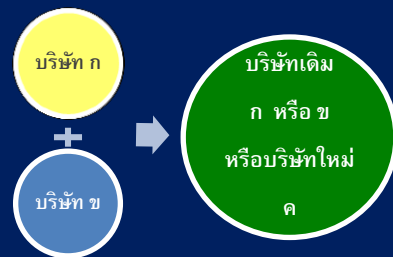
6. ขาดบทบัญญัติรองรับให้บริษัทมหาชนจำกัดซึ่งดำเนินการควบบริษัทกันแล้วสามารถแปรสภาพเป็นบริษัทเอกชน (บริษัทจำกัด) อีกทั้งการคงสถานะบริษัทมหาชนจำกัดอาจก่อให้เกิดภาระและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายจึงอาจเป็นผลให้การควบบริษัทระหว่างบริษัทมหาชนจำกัดด้วยกันเองมีจำนวนน้อย นอกจากนี้ ควรเพิ่มบทบัญญัติรองรับให้บริษัทมหาชนจำกัดที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในสัดส่วนที่สูงมากสามารถบังคับให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยที่คัดค้านการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดให้ขายหุ้นในราคาที่เป็นธรรมเพื่อไม่ให้บริษัทมหาชนจำกัดที่แปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดแล้วประกอบไปด้วยผู้ถือหุ้นรายย่อยเป็นจำนวนมากอันเป็นการสร้างภาระแก่บริษัทในการดูแลผู้ถือหุ้นเหล่านั้น

คณะกรรมการพัฒนาตลาดทุนไทยที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานเห็นถึงความสำคัญของการควบรวมกิจการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลังพร้อมทั้งผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการประชุมและเห็นควรให้เสนอร่างกฎหมายส่งเสริมการควบรวมกิจการ และต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบให้เสนอ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การแก้ไขพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1. เพิ่มเติมให้การควบบริษัทสามารถดำเนินการได้ทั้งรูปแบบที่มีบริษัทที่เกิดจากการควบเป็นบริษัทใหม่ และรูปแบบที่ไม่มีบริษัทเกิดขึ้นใหม่ แต่บริษัทหนึ่งบริษัทใดที่ควบกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคลไป นอกจากนี้ ยังรองรับให้บริษัทใหม่ที่เกิดจากการควบหรือบริษัทที่ยังเป็นนิติบุคคลอยู่ภายหลังจากการควบ (surviving company) จะเป็นบริษัทมหาชนจำกัด หรือบริษัทจำกัด ก็ได้ โดยการควบบริษัทต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

2. รองรับให้บริษัทถือหุ้นตนเองได้ หากการถือหุ้นนั้นเป็นผลมาจากการควบบริษัท เช่น ในกรณีที่บริษัทที่ควบกันมีการถือหุ้นไขว้

3. กำหนดให้ชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่มีสิทธิส่งคำคัดค้านมติควบบริษัท ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ปรากฏรายชื่อในบัญชีของบริษัท ณ วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ควบบริษัท และกำหนดให้ต้องส่งคำคัดค้านภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นดังกล่าว

4. เนื่องจากผู้ถือหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดที่คัดค้านการควบบริษัท มีช่องทางในการขายหุ้นของตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นการขายผ่านตลาดหลักทรัพย์ในกรณีที่บริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทที่มีหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือการขายให้แก่ผู้ถือหุ้นรายอื่น จึงเสนอให้ยกเลิกหน้าที่ของบริษัทมหาชนจำกัดในการรับซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นที่คัดค้านการควบบริษัท

5. รongรับให้บริษัทที่ควบกันไม่ว่ารูปแบบใด ได้รับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจ เช่นเดียวกับบริษัทเดิมที่ควบเข้ากัน เว้นแต่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาตนั้น กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

6. เพิ่มทางเลือกบริษัทมหาชนจำกัดแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดได้ ในขณะที่กฎหมายปัจจุบันรองรับเฉพาะการแปรสภาพจากบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัดเท่านั้น รวมทั้งรองรับให้บริษัทมหาชนจำกัดที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงมาก สามารถบังคับให้ผู้ถือหุ้นที่คัดค้านมติการแปรสภาพขายหุ้นคืนให้แก่บริษัทหรือบุคคลอื่นได้ โดยมีกลไกที่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ และราคาซื้อหุ้นที่เป็นธรรม

7. เพิ่มทางเลือกในการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องผ่านระบบเครือข่าย เช่น e-mail ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายแก่เจ้าหนี้ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ในกรณีที่มีการซื้อกิจการ (acquisition) แล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อธุรกรรมประเภทอื่นที่ต้องมีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องด้วย

ฝ่ายกฎหมายและพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

กรกฎาคม 2556